

Meie Aeg

Nº 9 1937

ELU NÕUDED

Elusolevustel on vajadus ühiselu järele vastastikuse kasu alusel. Juba kõige alamad olendid moodustavad ühiskonna. Teatavad ainuraksed taimed ja loomad elavad koos, kusjuures esimesed varustavad kaaselanikke hapnikuga ja orgaaniliste ainetega, ise saavad nad kaaselanikelt söehappegaasi ja muid tarvilikke aineid. Putukate seas on terve rida liike, kes elavad ühiskondadena. Hästi on tuntud erilaste, mesilaste ja sipelgate pesakonnad. Hulgana koos elamine võimaldab tööjaotuse ühiskonnaliikmete vahel. Linnud kaitsevad end sageli ühiselt hädaohtude vastu. Mererandadel pesitseb linde lõpmata hulka koos. Üksnes nii suudavad nad endid edukalt kaitsta. Rändlinnud enne soojale maale äralendu otsivad üheskoos toitu, ja üheskoos sooritavad ka oma pika teekonna. Imetajad, iseäranis rohusööjad, elavad looduses suurte karjadena. Uhinemine teeb elutingimused soodsamaks.

Eriti suur tähtsus on ühiskondlikul elul inimese elus. Toiduainete hankimine, elamute ehitamine, teede rajamine, tarberiiistade valmistamine ja julgeoleku saavutamine on kõige kergem ja kindlam ühiskondliku elu tagajärjel. Uhinemine on elus ülivõimas tegur.

Kui inimesed elaksid täiesti eraldatult ehk lahus üksteisest, siis peaks igaüks neist tegema kõik, mis tema olemasoluks tarvilik. Tema võimed ja oskused on siis liig väikesed, et midagi saavutada ja midagi endale lubada. Üksikult olles inimene ei ole enam inimene sõna otsemas mõttes. Temas jäävad maetuks kõrged võimed ja eeldused.

Tööjaotuse tagajärjel on üksnes võimalik rohkem saavutada. Et põllumees, sepp, rätsep, õpetaja, tehnik, teadlane — igaüks teeb oma erilist tööd, siis õpib ta tööd põhjalikult tundma ning suudab seda teha hästi ja kiiresti. Üksnes tööjaotuse tagajärjel on suudetud õppida tegema keerulisi masinaid ja suuri ehitusi; tööjaotuse tagajärjel on õpitud paremini põldu väetama, aeda pidama, viljasorte parandama; tööjaotus on võimaldanud täpsete teaduslike andmete kogumise ja kunstide arendamise. Ühiskonnas toimub ühiskonnaliikmete vahel töösaaduste vahetamine. Töö on see, mis elu kannab. Üks loob ühed väärtused, teine teised väärtused. Nii on inimesel kaasinimest tarvis.

Kui nüüd inimene õpib tundma kõiki looduseseadusi, et luua üha uusi väärtusi, siis on tal eelkõige tarvis tundma õppida ühiskonna elu seadusi. On tarvis täielikku ühiskonda, kus ka liikmed tõelikult püüaksid olla vastastikku üksteisele kasulikud. See oleks kõige otstarbekohasem

ja kindlam elukindlustamine. Kui juba loomad saavutavad koos elades suure paremuse, mis siis rääkida veel inimestest, kellel mõistuse tõttu on käsutada looduse varad ja jõud! Õige ühiskonna juures ei oleks inimestel ülesaamatuid takistusi. Ei tarvitseks kellelgi karta, et vast homme jään tööta ja leivata. Kuigi tuleks õnnetus, siis kaasinimene saaks ju aru ja aitaks...

Ühiskonnas on tarvis olla head ja vastutustundlikud liikmed. Kogu inimkond peaks olema suur üksmeelne ühiskond. Inimestel peaks olema üsteisega vaimne armastuslik side. Ligimesearmastus on ju elukindlustamise ainus moodus. Ligimesearmastus moodustab jumalikkuse, headuse, täielikkuse. Kogu maailmkonda valitseb mõistus. Kui inimene olla, siis tuleb seda korda ja seadust tajuda ning ise ka selle seadusega kokkukõlas olla. Tuleb teada, et kõik korravastane on takistus ja hävitus.

Kahjuks inimkond on veel liig kaugel ideaalset seisukorrast. Ei saa olla ühiskonda, kui igaüks elab üksnes iseenele, pidades igal sammul

Kauguse mõiste on kadumas.

silmas kitsast omakasu. On palju neid, kes taotlevad omakasu, hoolimata kaasinimestest. On inimesi, kes ei arvesta üldse mõistuse seadusi ja ühiselu nõudeid. Ühiskond killustatakse üksikute kasu nimel.

Enesearmastaja inimene püüab ainult omakasu. Teiste jaoks ei ole temal tunnet. Ta ei ole ise nõus teisi milleski teenima, aga teistelt soovib saada küll. Püüd ennast maksma panna, uhkeldada, — seda on teistel kõige raskem taluda. Eks igapähele ole soov olla austatav, olla vastuvõetav, viia oma elu edasi. Kui nüüd üks püüab seda teha teiste arvel, siis see riivab teiste soove. Inimene teeb end teistele väljakannatamatuks. Ta tõukab teised enesest eemale, olgu et ta tõukab ise teised eemale, või teised eemalduvad temast.

Kui ollakse lahkuseta, hoolimatu, karm, eks see loo kibedust, viha, vastupanu, lahkheli. Nii mõnigi kord ei ole inimesel endal sellest põrmugi kasu, et ta on teistele halb, vaid seda teeb ta pimesi, oma hingeelu korraldamatusest. Iga teisi inimesi riivav omakasupüüdlilik tegu suurendab pinevat õhkkonda. See olukord kaotab elus kindlusetunde, sest sul ei ole kaasinimeste tuge. Igaüks asub kaitse- ja võitlusseisukorda. Inimesed on üksteise vaenlased...

Seal on vanemad omakasupüüdlilikud, mis

sünnitab laste hinges pahameelt vanemate vastu; seal on abikaasad abikaasadele halvad; naabrid naabritele talumatud; ja ringkonnad võitlevad ringkondade vastu — nii üks pidev vastupidine olek ja võitlus.

Inimkond on käinud kogu aeg pimedail teil, aetud madalast egoismist. Kogu huvi on olnud suunatud nende abinõude järele, mis enesele kasulikud ja teistele kahjulikud. Otsitakse abinõusid, millega võidelda. Leiutusi on ära kasutatud võitluseks inimeste vastu. Aga inimesele määratud õilis võitlus — looduse vastu võitlus ehk loov töö on jäetud hooletusse.

Tsivilisatsioonid on tõusnud ja hävinud. Sest tsivilisatsioon on seisnud peaaesjalikult võitlusvahendite hankimises. Kui võitlusabinõud olid muretsetud, siis olid nad selleks head küll, et kõike hävitada ja üleshitatut teha maatasa.

Maailm on praegu tsiviliseeritud, aga ta elanikud mitte. Inimesed ruttavad ära kasutama tsivilisatsiooni paremusi, kuid nad ei tunnusta elu põhialuseid. Nad elavad maailmas, milles näevad ainult vahendite rikkust, aga nad ei arvesta sellega, kuidas neid on olnud võimalik saavutada ja kuidas neile kindlustada püsi.

Me räägime tehnilistest edusammudest. See on inimeste koostöö saavutus. Tehnika on oma olemuselt rahvusvaheline. Rahvad vahetavad teaduse andmeid ja iga rahvas täiendab neid olemasolevate andmete najal. Ei ole praegusel ajal mõeldav puhtrahvuslik teadus. Iga väärtusliku leiutuse, mida teeb üksiku rahva liige, omandavad ka teised rahvad, ja nii rikastavad rahvad üksteist vastamisi. Rahvusvahelised ettevõtted on saanud paratamatuks. Rongide ja laevade liiklemine toimub rahvusvaheliste nõuete kohaselt. Post ja telegraaf on rahvusvaheline. Nii rikastub inimkond väärtuste vahetuse teel ja moodustab terviku.

Tsivilisatsioon ei püsi iseenesest, vaid seda tuleb hoida. Ülekohus on tsivilisatsiooni paremust egoistlikult kasutada, nii et ligimene saab sellest kahju. Tsivilisatsioon ei peaks saama inimesele abinõuks, millega teha esialgu teiste elu ja lõppude lõpuks ka oma elu põrguks.

Mitte tehnilised saavutused ei kannu elu, vaid see, kui hulgad näevad sisse tõe. Vaimu huvi on tõe ja õiguse järele. Seda vaimsust ja inimsust peaksime arendama. Inimese väärus tekib siis, kui ta on valmis elama teistele.

Inimene pangu tähele südametunnistuse häält! See on meis see kategooriline imperatiiv ehk tingimatu käsk, mis käseb tegutseda kõik-suse seaduse kohaselt. Ainus hea asi siin maailmas on t a h e järgida kõlblusseadust hoolimata selle kasulikkust või kahjulikkust meile. Me peame rakendama täiuslikku seadust mittetäiuslikus maailmas. Sel viisil hakkame alles olema inimesed...

H. Pilt

— Oteks võimalik arendada täielist koostööd inimkonnas...

Kauge Ida

Kogu maailma tähelepanu on jälle kord pöördunud Kauge-Ida sündmustele; jälgitakse põnevusega võitlust kahe kollase rahva vahel. Jaapan ründab Hiinat kogu oma maa-, mere- ja õhuväega. Põhjas tungib Jaapani jalavägi sihikindlalt lõuna poole, Shanghai miljonitelinna on muutunud hävitusliikude pommitusretkede ohvriks, ja isegi Hongkongi all on saadetud sõjaväeosi maale. Nii ei toimu sõjaline tegevus mitte kohaliku tülisuse lahendamiseks, vaid Jaapan ründab Hiinat kõigis tema tähtsamates punktides, ja nähtavasti allutamise sihiga. Mõned Hiina saartest on muudetud juba õhuväe baasideks. Võitlused toimuvad äärmise metsikusega ja lahingud nõuavad suuri inimohvreid. Teated kõnelevad ühest sissepiiratud Hiina väeosast, mis hävitati viimse meheni, kuna viimased keeldusid alla andmast. Jaapan on teostanud blokaadi kogu Hiina rannikule. Shanghai ja Hongkong, need Hiina kaubanduslikud tuiksooned on ära lõigatud teistest kaubandusliikudest maadest. Kaubanduse halvamise tagajärjel on kokku varisenud tuhandeid ettevõtteid, ja juba teatatakse näljast, mis õudse tondina on roninud Hiina perekondadesse.

Mis on põhjustanud siis säärase brutaalse sissetungi naaberriiki? Kas ainult tühine vahejuhtum Jaapani sõjaväemanöövritel tema mõju

alla kuuluval maa-alal? Kindlasti ei võinud see olla põhjuseks; see oli ainult ettekääne sõjalise tegevuse õigustamiseks.

Hiina 450-miljoniline rahvas on oma enamuses põlluharijad. See on juba igivana ja auväärne tööala, millest elatuvad Hiina miljonid. Et mahutada määratud rahvast, millest viljarikkamates kohtades elab kuni 500 inimest ruutkilomeetril, selleks on haritud üles iga vähegi kõlvulik maa-ala ja see töötatakse ümber äärmise hoolikuse ja põhjalikkusega. Maapõue varandused on aga jäänud seni peagu kõik välja toomata, kuigi metalle ja mineraale leidub Hiina mägedes rikkalikul määral.

Jaapani saared on vaesed maavarade poolest, kuigi seal on arenenud suurtööstus: metallitööstus laevade ehitamiseks ja relvade valmistamiseks, ning siidi ja puuvilla kudumine. Jaapani tööstusele mõjub takistavalt toorainete puudumine, mis on ka üheks tõukejõuks Jaapani tungile Ida-Aasia mandrile. Jaapanis sünnib aastas 700.000 inimest rohkem kui sureb, mis on suur juurekasv maale, kus ainult üks kuuesik maaalast on kõlvuline. Selle rahvaarvu mahutamiseks on Jaapanil vajadus asumaade järele.

Suurem põhjus Jaapani ekspansioonitungis peitub siiski aga jaapanlase hingeelus. Jaapanlane on kasvatatud sõjamehelikuks, vähenõudli-

Jaapan püüab näidata, et temale kuulub õigus olla Aasia peremees...

Hiina rahvas on ehitanud müüri oma maale ümber ja nii on saanud kaitstud saagihimuliste naabrite eest. Tema muistseid vägivaldseid naabreid ei ole nüüd enam...

kuks ja edasipüüdjaks. Enne 1905. a. Vene-Jaapani sõda ei teadnud paljud veel Jaapanist. Kuid siis korraga kerkis esile see maa ja astus määratu kiirusega juhtivate riikide esirinda. Väike mongoolitõugu jaapanlane püüdis sitkusega edasi. Hiina on minevikus olnud rahuarmastaja kultuurmaa, kuna Jaapanis on valitsenud sõjakas vaim. Hiinas on olnud kümneid valitseja-suguharude vahetusi ja sisemisi kindralitevahelisi võitlusi. Jaapanis on aga peagu kogu tema ajaloo kestel valitsenud üks dünastia. Mikaadot nimetatakse päikesejumalanna pojaks. Tal on piiramatut veto-õigust kõigile seadustele ja teda austatakse ka nagu jumalat inimeste keskel.

Jaapani ametlik nimetus on Dai Nippo, s. o. „tõusva päikese maa“. See maa ja selle maa rahvas tunneb end kutsutuna maailma valitsejaks. Tuntakse, et Jaapani rahvas oma eriliste omaduste tõttu seisab kõrgemal kõigist teistest. Väljudes sellest ideest, on nende esialgne hüüdsõna: „Aasia aasialastele!“ Selle loosungi teostamist näevad Jaapani juhtivad ringkonnad esmajoonel Hiina vallutamises või vabastamises ja viivitamatus abis igale valge rassi poolt orjastatud rahvale Aasias. Jaapan püüab Hiinat oma mõjupiirkonda. Ta soovib, et hiinlased omaksid samad vaated kui nemad. Seepärast on ka mõistetavad Jaapani poliitikute seletused, kes ühelajal sõjalise tegevusega ütlevad arendavat ka sõbralikke suhteid Hiinaga, sest arvatakse, et suurem kao-

tus viib Hiina järelemõtlemisele. Jaapan tunneb, et ka India on ülekohtuselt inglaste võimu all kriisi lävel ja arvab ainult endas peituvat jõudu Aasia rahvaste vabastamiseks ja nende korraldamiseks. Ta arvab olevat endal selleks ka jumaliku kutsumise.

Muidugi põrkavad need huvid raskesti kokku valge rassi huvidega, ja siit võivad areneda veel tõsisemad sündmused kui seda on praegune Hiina-Jaapani konflikt. „Daily Express“ avaldas juba aastate eest kellegi Jaapani ametniku sõnad: „Meil, kui Aasia arenenud riigil, lasub püha kohustus ulatada avitav käsi Hiinale, Indiale, Koreale ja kõikidele aasialastele, kes on arenemisvõimelised. Meie kui tugevam pool soovime neid vabastada ikkest, mida on val-

mistanud eurooplased, et need näitaksid maailmale, et hommikumaaalased suudavad sõdida õhtumaalastega igal lahinguväljal.“ Nii sealse poliitiku ennustus.

Terve Jaapani rahvas tunneb end eestvõitlejana kõigile Aasia rahvastele. Kuna ta tunneb endas selleks jumalikkutsumist, siis oleks huvitav tähele panna, mida ütleb sellest Jumal ise omas Sõnas. Ilm. 16. peatüki 12. salmis on öeldud: „Ja kuues ingel valas oma kausi suurele Vratil jõe, ja tema vesi kuivas, ja kuningate tee, mis päikesetõusu pool, oleks valmistatud.“ Edasi 13. salm ütleb: „Ja mina nägin, et lendava maosust ja metsalise suust ja valeprohveti suust kolm roojast vaimu otsekui konna välja tulid. Sest sinased on kurjade vaimude vaimud, ... kes välja lähevad maa ja kõige maailma kuningate juure neid kõigevägevama Jumala suureks päevaks sõtta koguma.“

Kujukalt ja tabavalt on siin väljendatud maailma praegune olukord. Iseäraline rahutu vaim on tunginud läbi igast inimesest. Rahvad on relvastunud äärmiselt ja mingi saladuslik kullisidetagune võim tegutseb sõjameeleolu ülesõhutamiseks. See on vaim, mis tänapäev on tunginud läbi kõikjal, isegi noortes ja lastes. Ja siis need kuningad päikesetõusu poolt kujutavad Kauge-Ida rahvaid, kes on tööriistadeks selle saladusliku kurjusevõimu käes.

V. Viirsalu

Keha ja vaim

Looja on asetanud inimese kehasse mitmesugused tungid elu hoidmiseks. Nende mõjul saavad täidetud teatavad kehatarvidused. Tugevamate tungidena tunneme enesealalhoiu- ja sugutungi. Söömine ja joomine, liikumine ja magamine — see kõik korraldatakse nende tungide poolt. Mõnikord esinevad need tungid nii tugevasti, et valitsevad inimest.

Need mitmesugused tungid on üks osa inimesest, on meile külge sündinud, on osa meie loomusest, meie kehast. Need on määratud elu hoidmiseks.

Vastandina neile tungidele on kõlbelised nõuded. Nad ei ole üks osa inimese loomusest, ei ole külge sündinud. Nad tulevad väljastpoolt inimesse Jumala nõuetena, vaimu seadusena. Esimesele inimesele ütles Jumal: „Kõigist aia puist võid sa küll süüa, aga hea ja kurja tundmise puust ei pea sa mitte sööma, sest mil päeval sina sest sööd, pead ka surma surema.“ Söömine Eedeni puudest oli loomupärane, inimese loomulike vajaduste rahuldamine. Kõlbeline nõue, mis tuli väljastpoolt, oli: „Hea ja kurja tundmise puust ei pea sa mitte sööma.“ See nõue oli vastu inimese loomust, nõudis enese äravõitmist, oli määratud selleks, et teha inimest kõlbeliselt tugevaks ja viia Jumalale lähemale. Nii on ka Jumala kümne käsuga. Nad esinevad kui Jumala nõuded väljastpoolt: Sa pead, sa ei pea...

Kes üksnes külge sündinud tungide, lihaliku loomuse järele talitab, sellel on liha meel, nagu seda Piibel väljendab. Kes aga täidab väljastpoolt, Jumalast, tulevad vaimsed nõuded, see avaldab vaimumeelt. Need on kaks suurt vastandit inimkonnas. Inimene on laskunud lihalikku olekusse. Lihalik olek seisab eneserahuldamises, omakasupüüdmisses, mille lõpp on hävitus, kuna puudub kõlbeline tugi, mis hoiab ja edasi viib. Kui sügavale võib inimene langeda, kui laseb end juhtida lihalikust loomusest, seda kirjeldab Paulus Kal. 5, 19: „Avalikud on lihateod, mis on needsinased: abielurikkumine, hoorus, roojus, kiimalus, võõrjumalateenistus, nõidus, vaen, riid, kade viha, vihastelemised, riidlemised, lahkuminemised, segased õpetused, kadedus, tapmised, liigjoomine, prassimine ja muud nende sarnased.“

Kõik kurjus maailmas tuleb selle arvele kirjutada, et inimesed on oma elu rajanud üksnes lihalikule loomusele, on tõstnud oma mina troonile ning andunud eneserahuldamisele.

Sellest hukutavast, lihalikust olekust püüab Kristus meid päästa, kuna ta annab andeks

meie mineviku patud ja tõstab meid üles jumaliku olekusse, toob meie silme ette Jumala nõudmiste õnnistused — jumaliku rõõmu ja igavese elu.

Kristus on nende eesotsas, kes teevad Jumala taht. Ta ütleb: „Mina ei otsi mitte oma tahtmist, vaid Isa tahtmist, kes mind on läkitanud“ Ka temale ei olnud alati kerge Isa tahtmist täita. Kuulatame teda Ketsemanis, kus maailma saatust oli kaalul ja kus kurjuse väed teda piirasid. Ta palus: „Isa, kui sina tahaksid selle karika minult ära võtta! Ometi ärgu sündigu minu, vaid sinu tahtmine.“ Tema keha nagu tahtis end ära hoida ohvriks andmast; siiski ta hoiab oma tahtmise tagasi ja on valmis Isa tahtmist täitma.

Jeesuse loomus oli puhas ja püha, ka tema tahe oli puhas ja püha; ta alistus täiesti Isa tahtmisele. Ainult Jumala tahtmisele alistudes võib inimene saada lunastatud. Isa tahtmine oli Kristusele ainsaks mõõdupuuks. Kui ta oli nii palunud ja ennast asetanud Isa tahtmise järele, siis tuli ingel saadetud Kõigevägevama trooni juurest, et talle tuua jõudu Isa tahtmist täiesti täita. Kartuseta ja ärevuseta läks ta äraandjatele vastu ja laskis end kinni võtta.

Apostel Paulus kirjeldab Jeesuse Kristuse ülevast meelsusest: „Ja leiti välispidisest kombest kui inimene, ja alandas iseennast ja sai sõnavõtlikuks surmani, pealegi ristisurmani. See pärast on ka Jumal teda väga ülendanud ja on annud temale ühe nime, mis on üle iga nime,“ Vil. 2, 8. 9. Kristust tundes ja uskudes on meil vabanemine lihalikust olekust ning ülendamine vaimulikku olekusse.

Lihalik olek on enese rahuldamine, vaimulik olek aga on enesest äraolemine. Loomupärane on ennast armastada, vaimupärane aga on ligimest armastada nagu iseennast. Siin astub omakasu tagasi ja annab ligimesele koha. Selles mõttes ütleb Issand: „See on minu käsusõna, et teie üksteist peate armastama, nõnda kui mina teid olen armastanud. Suuremat armastust ei ole ühelgi, kui see, et tema oma elu jätab oma sõprade eest!“

See armastus ei ole meile mitte külge sündinud, see ei ole lihalik loomus. Ühes selle väljastpoolt tuleva käsuga armasta ligimest, saame ka võime ja jõu seda käsku täita. Jumal nõuab, et me tema püha tahtmise täidaksime, ja ta annab ka võime seda tahtmist täita. Ainult sõnakuulmise läbi jääme ühendusse Jumalaga, avaldame vaimumeelt ning kasvame jumalikuks suuruseks.

Maailm on täis lihalikku olekut. Hooplikult esineb eneseaimastus ja ülistab õnne eneserahuldamisest. Selle tagajärg aga on õnnetus. Inimese suurus võib tulla ainult ülalt, mitte alt, vaimust, mitte lihast.

Lihameel ja vaimumeel moodustab maailmas suure vastandi. On tegemist küsimusega, kas peab valitsema inimese tahe või Jumala tahe. Jumala tahtes leiame meie, inimesed, otstarbekohase elu ja täielise külluse; inimese lihalik meel aga toob korratuse ja hävituse. Meile ei peaks olema mõõduandvad meie oma soovid, vaid ainult Jumala tahe. „Sest lihameel on surm, aga vaimumeel on elu ja rahu.“

*

Nii paljugi kordi on südametunnistus meie elus mänginud tähtsat osa. Mäletame aega, kus pöörasime ümber, et kõndida Jumala teedel. Kuis korraga kõik maailm oma hukutava mõjuga muutus vastikuks. Juhtisime pilgud millelegi puhtamale ja paremale, ning meie rinnus oli kahetsustunne oma mineviku rumaluste pärast. Südametunnistus oli korraga ärganud ja noomis meid meie elu pärast. See vaikne hääl meie südames oli nii järelejätmatu ja kestev, et otsustasime muuta oma elu paremaks ja allutada oma tahte Jumala tahtele. Ja hiljemgi on see hoiatav hääl hoidnud meid tagasi nii mõnestki väärsammust.

Martin Lutheri kohta kirjutatakse, kuidas tema südametunnistus enne pöörmist oli olnud väga tundelik. Ta veetis unetuid öid üksikus kongis, paastus ja palvetas. Ta ei suutnud vaigistada oma südametunnistuse häält. Ja nii mitugi korda oli ta käsi ringutades hüüdnud: Mu patud! Mu patud!

Tänu oma tundelikule südametunnistusele ta leidis õndsakssaamise tee ja sai vägevaks tööliks Jumala viinamäel. Taavet oli ka üks nendest, kelle südametunnistus oli elav. Neil silmapilkudel, millal seesmine hääl teda järelejätmatult noomis pattude pärast, tal oli tõeline kahju südames. Ta nägi, et oli hüljanud Jumala armu, ja tahtis seda jälle omada iga hinna eest. Selles olukorras vaatas ta inimestele, kelle vahetorkord Jumalaga oli hea. „Väga õnnis on see, kelle üleastumine on andeks antud, kelle patt on kinni kaetud.“ See noomiv hääl tõi ta uuesti Jumala juure, ja ta palus: „Anna mulle jälle oma õnnistuse rõõmustus“.

Säärased inimesed, kellel on tundelik südametunnistus, tulevad väga lähedale Jumalale. Nagu valu äratav haiges inimeses vajaduse arsti järele, nõnda loob südametunnistuse noomiv hääl patuses igatsuse Hingearsti järele.

Aadama ja Eeva südametunnistus oli veel väga tundelik, aga mõned põlved hiljem juba rääkis Jumal inimeste kohta, et „nende südame mõtete mõtlemised on kurjad“. Nende südametunnistust oli mõjutatud kurjusest ja ümbuskonna pahedest.

Tõuseb küsimus, kas võime valida oma usutee oma südametunnistuse hääle järele? See juhtum näitab, et — ei. Aja jooksul on inimeste südametunnistus läinud puiseks ja kõvaks, ja nii mõnedki roimarid sooritavad oma töö täieliku südamerahuga. Nii mõnedki usklikud käivad oma teedel kõva südamega ega teagi, et nende südametunnistus pole enam võimeline hoiatama. Nende südametunnistus on „otsekui raudmürgiga põletatud“. Nagu põletatud koht ei tunne kaua midagi, nii on ka nemad vaimulikult surnud.

Jumal on loonud südametunnistuse väga tundeliku aparaadina, ja seepärast on väga tähtis, millest lastakse mõjutada oma südametunnistust. Südametunnistust võiksime võrrelda väikese väriseva kompassinõelaga. Alati näitab selle üks ots põhja, ja teine lõunasse. Niipea aga, kui ta asetatakse rualademete ligidusse, kaldub nõel tunduvalt oma asendist kõrvale. Laevadel ehitatakse kompass harilikult juhtimiskajutisse, eemale raudsetest masinatest, ja tema ümber asetatakse raua asemel vaske. Nii võib vilunud meremees kõikumata kindlusega juhtida oma laeva õiges suunas selle väikese nõelakese järele.

Inimese südametunnistus on mõjutatav oma ümbuskonnast. — Minevikus oli paganlike rahvaste juures hirksamaks karistuseks tapmine veetiljade abil. Surmamõistetute seoti kuhugi veenõu alla, ja sellest lasti järjekindlalt tilkuda vett vangipähe. Esimesed kümned ja sajad tilgad ei mõjunud väga palju. Kuid pikkamööda hakkas peanahk paistetama ja lõhkes. Kui vesi uuristas augu pealuusse ja tungis ajju, suri inimene hirmsate piinade all.

Nõnda võtame ka meie järjekindlalt mürgitilku maailmast enesesse, mis teevad tuimaks ja tundetuks südametunnistuse, ja meie ei teagi, et oleme teel igavese surma poole.

Ainus tõsine mõjutus, mida vajab meie südametunnistus, on Jumala Sõna. Võtame enesele aega viibida jumalikus õhkkonnas. Kasutame hommiku- ja õhtutunde, et otsida põlevas igatsuses Jumala palet.

Paulus ei arvanud, et tema loomulik südametunnistus on see, mille järele oma usuteed seada, vaid ütles: „Ja selle sees püüan mina alati hoida puhast südametunnistust.“

Jumala juure pääsevad kord need, kelle käed on süüta ja kelle süda on puhas.

KUULUTUS

2300 aastast ja Messia tulekust

Juba varemalt olen kirjutanud, et Jumal on lasknud igal ajajärgul kuulutada ajakohast tõde ja seda ka praegusel ajal. Siin juhin tähelepanu ühele prohvetikuulutusele, mis tähistab praegust aega ja tema erikuulutust.

Prohvet Taaniel, olles näinud tulevaste maailmariikide — Babüloonia, Meeda-Persia, Kreeka ja Rooma saatust, mõtleb iseeneses, millal Jumal ometi kõike seda ülekohtu lõpetab ja oma rahva vabastab, ja kui ta sellest mõtleb, siis kuuleb inglite kõnet. Prohvet kirjeldab seda järgmiselt:

„Ja ma kuulsin ühe püha (s. o. ingli) rääkivat sellele, kes rääkis: Kauaks peab see olema, mis alati ohvrist on nähtud ja üleastumisest?.. Ja ta ütles mulle: Kuni kaks tuhat ja kolmsada öhtu hommikut mööda saavad, siis peab pühapaik saama õigeks tehtud.“ Taan. 8, 13, 14.

Siin tuleb mõista, et need 2300 öhtu ja hommikut ei tähenda öhtust ja hommikust koosnevaid päevi, vaid prohvetikuulutuses tähendavad päevad aastaid; nii on siin jutt 2300 aastast. Dr. Clarke ja Isak Newton oma seletusis Taanieli raamatu üle ütlevad samuti, et prohvetikuulutuses antud päevi arvatakse aastateks. Ja Esekieli 4. ptk. 6. s. loeme: „Igaühe päeva olen ma pannud sulle aastaks.“

Taaniel mõistis seda, seepärast oli ta huvitatud selle aja alguse ja lõpu üle, ning ta püüdis selle üle „tarkust“ saada (Taan. 8, 15). Siis astub ingel tema juure ja ütleb: „Inimese poeg, pane tähele, sest see nägemus tähendab viimset aega... Vaata, ma annan sulle teada seda, mis peab sündima viimisel viha-ajal, sest seatud ajal tuleb ots.“ Taan. 8, 17, 19.

Veel edasi palus Taaniel Jumalat selguse saamiseks nimetatud ajajärgu kohta. Ja ta sai vastuse. „Kui ma alles palves rääkisin, siis see mees Kaabriel, keda ma esmalt nägemuses olin näinud, lendas mu juure ja puutus mu külge... Ja ta andis mulle tarkust ja rääkis minuga ning ütles: Taaniel, nüüd olen ma välja tulnud sulle mõistmist ja tarkust andma... Õpi mõistma sõna ja pane tähele nägemust.“ Taan. 9, 21—23.

„Seitsekümmend aastanädalat (s. t. 2300 aastast) on seatud su rahvale ja su pühale linnale; pärast peab üleastumist ära keelama ja pattusid ära lõpetatama ja ülekohtu eest ära lepitamist tehtama ja õigust saadetama ja nä-

gemust ja prohveti sõna peab otsekui pitseriga kinnitatama ja Kõigepühamat peab võitama.“ (Salm 24.)

70 aastanädalat teevad välja 490 aastat ($70 \times 7 = 490$). Nii palju aega oli antud veel juuda rahvale. Selle aja sees pidi: 1) pattusid lepitatama, 2) õigust saadetama, 3) prohveti nägemist kinnitatama, ja 4) Kõigepühamat võitama; s. t. Messias pidi tulema ja oma töö tegema.

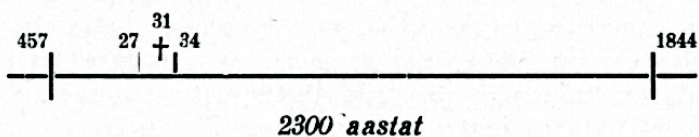
Kuid tuleb tähele panna, millal see 2300-aastane ajajärk algas. Loeme eelpoolnimetatud kirjakohast edasi: „Ja sulle olgu teada ja pane tähele, sellest ajast, kui sõna (s. t. käsk) välja tuleb, et Jeruusalemm peab saama kohendatud ja üles ehitatud, kuni Messias, Vürstist, saadik on seitse nädalat. Ja kuuekümne kahes aastanädalas peavad uulitsad ja kraavid saama jälle üles ehitatud, ja seda ahastuse aegades. Ja kuuekümne kahe aastanädala järele peab Messias saama ära kaotatud, et teda ei ole enam.“ (S. 25, 26.)

Prohvetile öeldi, et 2300-aastane ajajärk pidi algama aastal, millal Jeruusalemma hakati uuesti ehitama ja kohendama pärast Babüloonia vangipõlve.

Jeruusalemma ülesehitamiseks anti kolm kasku, ja nimelt kuningate Koorese (Küürose), Darius I ja Artasasta (Artaxerxes Longimanus) poolt. Viimane käsk oli kõige ulatuslikum, sest ta andis juutidele kodanlikud ja usulised õigused täielikult tagasi. Esra raamatust 6. ptk. 14. s. loeme selle üle: „Ja nemad ehtasid ja tegid töö valmis Iisraeli Jumala käsu järele, ja Koorese, Tarjavesse ja Artasasta, Persia kuningate, käsu järele.“ Samas raamatus 7. ptk. 7. s. leiame veel, et preester Esra sai kuningas Artaxerxeselt tema seitsmendal valitsuseaastal loa ja käsu minna Jeruusalemma.

Millal oli siis Artaxerxese seitsmes valitsuseaasta?

Kui uurida kreeka ajalookirjutaja, maadeteadlase ja astronoomi Ptolomäuse kaanoni, siis saame sealt õige vastuse. Ptolomäus kui teadusemees elas Serapise templis Aleksandrias, Egiptuses. Tema rehendas oma kaanonis millal, kus ja missuguste kuningate ajal missugusel

Ohver inimkonna eest

ronoomid on tunnistanud Ptolomäuse kaanoni väga täpseks. Dr. William Hales ütleb oma „Chronology's“ anne I, lkh. 166, et ta on leidnud Ptolomäuse kaanoni olevat täpselt kokkukõlas. Inglise kronoloog James B. Lindsay nimetab seda nii selgeks ja kindlaks kui tähed.

Ptolomäuse teatel astus Artaxerxes troonile 284. aastal, s. o. meie ajaarvamise järele 464. a. e. Kr. Piibel näitab (Neemia 1, 1; 2, 1; Esra 7, 7—9), et Artaxerxese valitsuse aastapäev oli niisani ja kislevi kuu, s. o. meie augusti ja detsembri kuu vahel.

Piibel aitab ühelt poolt, Ptolomäuse kaanon teiselt poolt. Neid mõlemaid andmeid kokku võttes saame kindla tõenduse, et Artaxerxese esimene valitsusaasta algas sügisel 464. a. e. Kr., ja nii on kerge teada saada tema seitsmendat valitsusaastat, — see oli 457. a. e. Kr. Sellel aastal algas Jeruusalemma uuestiehitamine täiel hool, ja ühtlasi algas prohvetlik 2300-aastane ajajärk. Selle ajajärgu sees leiab aset Kristuse esimene tulek, ja see ajajärk lõpeb Kristuse teise tuleku eel.

Urime veel eelpool toodud kirjakohta. Selles on jagatud aeg Jeruusalemma kohendamise algusest Messia võidmiseni — seitsmesse ja kuuekümmesse kahte aastanädalasse, kokku kuue-

kümne üheksasse aastanädalasse ($7 + 62 = 69$), mis teeb välja 483 aastat ($69 \times 7 = 483$).

Et aasta 457 e. Kr. oli nimetatud suure ajajärgu algus, siis sealt edasi minnes 483 aastat Messia ülesastumiseni jõuame 27-dasse aastasse pärast Kristust.

27. aasta kevadel ristiti Jeesus Kristus ja Püha Vaim võidis teda avalikult. (Mat. 3, 16. 17; Ap. t. 10, 38.) Ristija Johannes ristas Jeesuse Tibeeriuse viieteistkümnendal valitsuseaastal (Luuk. 3, 1—3.). Dr. Ph. Schaffi teoses „History of the Christian Church“, anne I, lkh. 120. leiame, et Tibeeriuse 15. aasta oli 27. aastal p. Kr. Messias tuli, kui aeg täis sai, ütleb apostel Paulus (Kal. 4, 4). Prohvetlik aeg tõdenes.

Nüüd jäi veel üks aastanädal ehk seitse aastat ajast, mis oli määratud juuda rahvale. (Seitsekümmend aastanädalat oli üldse määratud, ja kuuskümmend üheksa aastanädalat oli Messia võidmiseni ja ülesastumiseni.)

Loeme Taaniel raam. 9. ptk. 27. salmi: „Ja ta võtab seaduse kindlaks teha mitme pärast ühes aastanädalas, ja pooles aastanädalas lõpetada tapa- ja roahvri“...

Jeesuse surm lõpetas igasuguse ohvri käsu. Jeesus hüüdis ristil: „Lõpetatud!“ Templi vahetekk kärises lõhki ülalt alla. Vanaseaduse tempel kaotas oma vajaduse ja maksvuse, sest sellest ajast peale peitub lepitus ainult Jeesuses Kristuses kui tõelises ohvritalles.

Jeesus lõpetas tapa- ja roahvri $3\frac{1}{2}$ -aastase töötamise järele, ehk nagu ingel ütles: keset aastanädalat, s. o. kolme ja poole aasta järele. See leidis aset aastal 31. p. Kr. Ülejäänud $3\frac{1}{2}$ aasta kestel tegutsesid apostlid Jeesuse käsul ainult Iisraeli rahva keskel. Aga juudid lükkasid nad tagasi. Aastal 34. visati apostel Tehvanus kividega surnuks. Sellest sündmusest peale oli lõpp juutide armuajale. Sellest ajast peale hakkasid apostlid kuulutama armuõpetust paganaatele. Nii lõppesid 34. aastal ettekuulutatud 490 aastat. Iisraeli rahva aeg oli läbi ja algas uus aeg Jumala riigile maa peal.

Niisiis kokkuvõttes: On antud prohvetlik ajajärk — 2300 aastat. Sellest on algul 70 aastanädalat, s. o. 490 aastat iisraeli rahvale, ja ülejäänud aeg on kogu maailma rahvastele. See ajajärk algas 457. a. e. Kr. Sellest ajajärgust 69 aastanädalat lõppes 27. a. p. Kr. Jeesus ristiti 27. aastal, ja ta suri 31. aastal, s. o. prohvetikuulutuses antud viimase aastanädala keskel. Iisraeli rahva aeg üldse lõppes 34. aastal.

Nüüd on kerge välja arvata, millal need 2300 aastat, millest ingel Taanielile rääkis, lõppema pidid. Kui 2300 aastat algasid 457. a. e. Kr., siis nad lõppesid 1843. aastal p. Kr. (2300 —

— 457 = 1843.) See ajajärk algas ja lõppes aasta lõpul, nagu algul nimetasin. Et ajajärgu lõpp oli 1843. ja 1844. aasta pöördel, siis oleme harilikult märkinud lõpuna 1844. aasta.

Seega on prohvetlik sõna, nii kui ingel Taanielile ütles, kinnitatud otsekui pitsoriga.

Mis tähendus on meile 1844. aastal, missuguseid tulemusi pidi tooma 2300-aastase prohvetliku ajajärgu lõpp? Loeme veelkord Taanieli 8, 14: „Kuni kaks tuhat ja kolmsada õhtut-hommikut mööda saavad, siis peab pühapaik saama õigeks tehtud.“

Küsime, mis see tähendab — „pühapaik peab saama õigeks tehtud“? Mis on pühapaik? Kus on pühapaik? — Algkeeles on öeldud — puhastatud. Millest teda siis puhastatakse? Neile küsimustele vastab ka pühakiri.

Pühapaik tähendab templit. Jumal vanasti käskis Moosesel ehitada templi taevase eeskujul. Nii on siis ka taevase tempel. Eebrea raam. 8. ptk. 1.—5. loeme: „Aga see on peatükk neist asjust, mis räägitakse: Meil on niisugune ülempreester, kes istub paremal käel suure aujärje peal taevast kui pühade asjade ja tõsise telgi-ameti teener, mis Jumal on üles ehitanud ja ei mitte inimene. Sest iga ülempreestrit pannakse ohverdama andeid ja ohvreid; seepärast läheb ka sellesinasele midagi tarvis, mis ta võib ohverdada. Sest kui tema nüüd maa peal oleks, ei ta siis oleks preester, seepärast et on preestrid, kes käsu järele ohverdavad, kes taevaste asjade märgi ja varju juures teenivad, nõnda kui Jumalast Moosesele öeldi, kui ta pidi valmistama telgi.“

Mis oli ja tähendas maine tempel, seda leiame Eebrea raam. 9. ptk. 7—12: „Aga teise (paiga) sisse läks üks kord aastas ülempreester üksi, ei mitte ilma vereta, mis ta ohverdas oma ja rahva rumaluse eest, millega püha Vaim teada andis, et pühade asjade tee veel ei olnud avalikuks saanud, nii kaua kui esimene telk alles seisis. See oli ette tähendamine... Aga Kristus on tulnud kui tulevaste heade asjade ülempreester ja ühe suurema ja täiema telgi läbi, mis ei ole kätega tehtud.“

Seega maine tempel ja teenistus templis oli ette tähendus taevase templi peale. Ka maine templis oli teatav pühapaiga puhastamine. Et sellest küsimusest aru saada, selleks uurime veel teenistusviise templis.

Teenistus maine templis oli kahes osas, vastavalt templi jaotusele. Tempel oli jaotatud kahte ossa, ja neid nimetati püha paik ja kõige pühama paik. Esimeses osas — pühapaigas

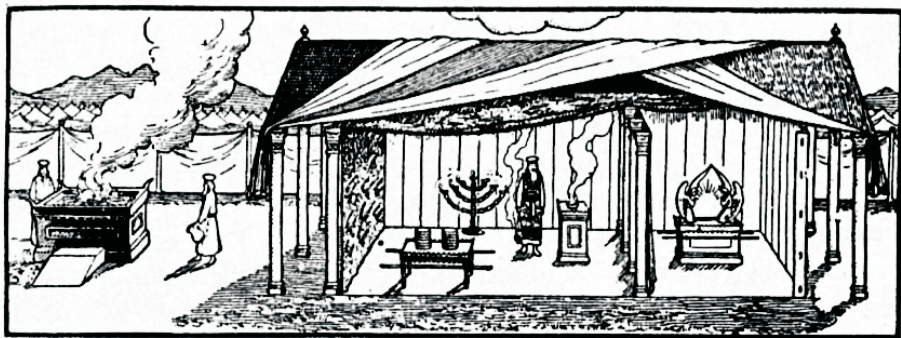
asus seitsmeharuline küünlajalg (tähendus Püha Vaimu valgusele), laud ettepanemiseleibadega (tähendus Jumala sõnale kui eluleivale), ja suitsetamise altar (tähendus palvele Kristuse kui alatise eestkostja poole).

Teine osa templit oli vaheriidega lahutatud ja nimetati kõige pühama paigaks, kus oli laegas Jumala sõrmega kirjutatud kümne käsuga. Laeka kaant nimetati äralepitamise-kaaneks ehk armuaujärjeks, kus kaks kuldset inglit väljasirutatud tiivul vastamisi olles alla kaanele vaatasid. Äralepitamisekaan kujutas Jumala aujärge, käsk Jumala riigi valitsemise põhiseadust.

2. Moos. 25, 22. loeme Jumala ütlust seaduselaeka peal asuva äralepitamisekaane kohta: „Ja sinna tahan ma sinuga ühte tulla ja äralepitamisekaane pealt kahe keerubi vahelt, mis tunnistuselaeka peal on, sinuga rääkida kõik, mis ma tahan sulle käskida iisraeli laste õpetuseks.“

Päevast päeva ohverdati templi eesõues ohvrialtaril ohvriloomi, mida patused ja süütunnistajad sinna tõid. Patune, tülles oma ohvritallega, tunnistas oma süü üles, pannes käed looma pea peale. Siis pidi ta ise looma tapma ja mõtlema, et nõnda oleks tema ise pidanud karistuseks surema, kuid Jumal on annud ohvritalle vahetalituse-teenistuseks seni kui töötatud Messias tuleb ja lõpetab tapja ja roahvri. Preester kogus ohvriloomi verd kausikesesse ja viis seda templi esimesse ossa — pühapaika. See tähendas, et inimene, olles käsust üle astunud ja surma teeninud, saab andeks, kui usub Jumala Talle, kes pidi minema oma verega, oma viie haavaga tarvasesse templisse. Nõnda kanti, piltlikult öeldes, iga päev rahva pattusid templi pühasse paika preestrite poolt. Püha paik oli inimeste pattudega määratud. Patud vajasid andestamist, ehk teiste sõnadega — püha paik pidi saama puhastatud pattudest, mida sinna oli toodud iga päev, välja arvatud ainult üks päev.

Seda ühte eripäeva nimetati äralepitamise päevaks. See oli kirikliku aasta viimasel päeval, või nii kuis öeldakse 3. Moos.

Pühapaik Iisraelis

„Ja ma nägin, ja vaata, üks valge pilv, ja see, kes istus pilvel, oli Inimesepoja sarnane, ja temal oli kuldkroon peas ja terav sirp käes...“ Johannes. (Ilm. 14.)

16.: „Seitsmenda kuu kümnendal päeval.“ Kümme päeva enne seda anti kogudusele pasunate helil teada, et äralepitamisepäev ligineb, ja kutsuti rahvast ettevalmistusele. Äralepitamisepäeval ülempreester läks kõige pühamasse paika.

Kõige pühamas paigas olles ülempreester riputas kaasa toodud ohriverd äralepitamiskaanetele iisraeli laste pattude pärast. Sellega puhastati püha paika pattudest, mis, piltlikult öeldes, sinna oli kantud aasta jooksul.

Rahvas aga oli kogunenud templi ümber ja ootas põnevusega ülempreestri tagasitulekut. Ülempreester tuli tagasi ja tõi patud enesega kaasa, ja siis pani ta need patud ohvisiku pea peale, keda siis kõrbesse hukkuma kihutati. Sellega oli püha paik ja rahvas õigeks tehtud ja võis uue julgusega alata uut aastat. — Lugege 3. Moos. 16. ptk.

Patuinas, keda kõrbe aeti, kujutas saatana kui patustamisele avatlejat ehk meelitajat, kes ka kord saab olema tulejärves ja hukkuma, nagu räägib Ilmutuse raam. 20. ptk.

Äralepitamisepäev oli Iisraeli pühalik kohtupäev. Iga inimese elu katsuti läbi sel päeval: kas iga patt oli üles tunnistatud, kas patud olid andestatud; kas patud olid aasta jooksul temp-

lisse kantud, et nüüd lõplikult kaotada. Kes ei olnud selle päevani täiel määral kahetsenud, nende kohta loeme 3. Moos. 23, 28. 29: „See on äralepitamisepäev, et teie eest äralepitamist tehakse Jehoova, teie Jumala palge ees. Sest iga hing, kes ei vaeva ennast selsamal päeval (s. t. ei kahetse), see peab oma rahva seast saama ära kaotatud.“

Nõnda oli äralepitamisepäev Iisraeli igaaastane järjekorraline kohtupäev, aga see oli ka ettetähendus taevase templi püha paiga puhastamisele ja maailma kohtupäevale. Eebrea raam. 9, 23. 24. loeme: „Seepärast oli tarvis, et taevalikkude asjade (järele tehtud) märgid nendega pidid puhtaks tehtama, aga taevaseid asju endid peab paremate ohvritega kui nendesinastega puhastatama. Sest Kristus ei ole läinud mitte sinna püha paiga sisse, mis on kätega tehtud, mis oli tõsise pühapaiga ettetähendamine, vaid sinna taeva (pühapaiga) sisse ennast näitama Jumala palge ees meie eest.“

Loetud kirjakohtadest peame tegema järelduse, et Kristus meie ülempreestrina taevases templis toimib kord teatavat arupidamist ehk kohtupidamist inimsoo üle, ning seda tegevust nimetame Piibli järele pühapaiga puhastamiseks.

Taevase pühapaiga puhastamine meie patudest algas Taanielile öeldud teate järele 2300 aasta lõpul ehk 1844. aastal. Nagu Piiblis ette kuulutatud, nii on taevase kohtupidamise ajal tulnud maailma peale iseäralised sündmused ja olukorrad. — On alanud lõpuaeg.

Taevase templi puhastamisel ehk maailma kohtupäeval katsutakse iga inimest üksikult läbi eluaruannete põhjal, mis Jumala ees olemas, kas oleme Kristuses lepitud või mitte. Nii kui vanasti Iisraelile pühapaiga puhastamise päev oli suureks paastu- ja läbikatsumispäevaks, samuti elab inimsugu praegu ülitähtsal ajajärgul, kus igaüks peaks oma elu läbi katsuma, kas ta on Kristuses kui tõelises ohvritalles teinud lepituse, et Kristus kui ülempreester võiks kosta tema eest. Kui Kristus on oma ülempreesterliku töö lõpetanud, siis on ka iga inimese saatus igaveks otsustatud. Selle aja jaoks on öeldud: „Kes ülekohut teeb, tehku veel edasi ülekohut...“, aga kes õige on, olgu veel edasi õige, ja kes püha on, olgu veel edasi püha. Vaata, ma tulen peal!“ Ilm. 22, 11. 12.

Vanasti hoiatati rahvast äralepitamisepäeva eel; seda tehti pasunapuhumisega. Ka meie ajal kõlab hoiatussõnum. 1844. aastal, millal algas taevaliku kohtu aeg, algas ka Kristuse tuleku kuulutamise, s. o. adventkuulutuse.

Lõpuaaja kuulutuse põhijooned on kuulutatud Ilmutuse raamatus 14. ptk. 6. ja 7. s.: „Ja

(Lõpp pöördel)

Pühapaiga juures...

Kuidas võime Jumalat teenida? Mis tähendab jumalateenistus? Kas Jumal vajab teenimist endale? Kelle jaoks on sõna kuulutamine? Oma sõnas Jumal ilmutab ennast inimestele. Ta pakub meile täielikku elu. Ta õpetab, kuidas peame õieti elama siin maailmas. Tema on tee ja tõde ja elu. Jumala tahe on headuse kehastus. Me teenime teda, kui võtame tema headuse vastu; me teenime teda, kui laseme temal endid teenida.

Kus on see püha paik, kus Jumalat teenida? Kristuse käest küsiti seda, ja ta vastas vaid, et Jumalat peab teenima vaimus ja tões. See on, et me peame tungima Jumala saladustesse, me peame vaimus minema Jumala aujärje ette.

Jumala rahval vanasti oli püha paik. Nad teenisid seal Jumalat ja töid ohvreid. Siiski seal ei teeninud mitte üksi rahvas, vaid Jumal teenis rahvast. Kas Jumalale oli tarvis ohvreid? Mitte Jumalale polnud neid tarvis, vaid inimestele. Inimestel oli tarvis oma seisukorda tunda, süü üles tunnistada ja meelt parandada. Jumal oli selle teenistuse seadnud. Jumal teenis rahvast. Ta andis neile Messia töotuse, ta lubas ühe vahemehe, kes lepitab. Ohvriga näitasid nad oma usku ja said paranduse.

Siis oli püha paik maa peal. Seal oli varjuteenistus. See teenistus tähendas ette. Selles oli Jumalal midagi anda. Selles oli töotus. Seal teenis preester rahva eest, ja preester oli Jumala esindaja. Jumala osavõtt ja ligiolek oli selles pühapaigas.

Kus on praegu õige pühapaik, kus teenida Jumalat? Apostel ütleb: „Meil on üks altar,

---

2300 aastast ja Messia tulekust.

ma nägin ühe teise ingli keset taevast lendavat, sel oli igavene evangeelium, et ta pidi seda kuulutama neile, kes elavad maa peal, ja kõigile paganatele ja suguharudele ja keeltele ja rahvastele, ja ütles: Kartke Jumalat ja andke temale au, sest tema kohtu tund on tulnud, ja kummardage seda, kes on teinud taeva ja maa ja mere ja veeallikad.“

Meie ülesanne on seda prohvetikuulutust mõista ja kuulutada.

„Kes võidab, seda peab valgete riietega ehitatama, ja mina,“ ütleb Issand Kristus, „ei taha tema nime mitte ära kustutada eluraamatust, ja ma tahan tema nime üles tunnistada oma Isa ees ja kõigi tema inglite ees.“

Ed. Mägi.

mille pealt neil ei ole luba süüa, kes telgi teenistust üles peavad.“ Eebr. 13, 10.

Apostlitele oli juba suur tõde ilmunud. Templiteenistuse mõte oli avalikuks saanud. Seni oli ohvriga teenitud Jumalat, ja ohvri läbi saadi armu. Patu eest oli tuua lepitusohver. Nüüd on Kristus toonud ohvriks iseene.

Kuhu on Kristus viinud ohvri meie pattude eest? Tema viis oma ohvri Isa ette. Nüüd on pühapaik Jumala juures. Loomulik, et sinna pühapaika ei minda enam teenima ohvriga. Seal ei ole pühapaika niisuguses mõttes nagu maa peal.

Apostlite ajal oli veel tempel, aga apostel ütles: Kes peab endist teenistust, sellel ei ole enam osa tõelises pühapaigas.

Kus oli altar apostlitel? Nad mõistsid, et see on taevas. Täieline asi oli neile selgeks saanud. Nüüd nad võisid vaimus minna armuaujärje juure ja vastu võtta vaimulikke õnnistusi. Sinna ei olnud neil tarvis viia ohvrit, sest Kristus ise oli saanud ohvriks. Nüüd tähendab teda vastu võtta. Niisugune on nüüd teenistus taevase pühapaiga juures.

Jumala rahval on üks pühapaik — jumalateenistuse keskus, kus Jumalaga kokku saada, õnnistusi vastu võtta, vaimu ja tundmist omandada, vaimus ja tões kummardada.

Millest koosneb jumalateenistus? Kas on see ainult jumalateenistus, kui laulame, palvetame ja kuulame jutlust? Kui nüüd ainult selles on teenimine, keda teenime siis, kui ei viibi pühakojas?! Pühakirja järele on teenistus see, kui Jumal võib meile anda, et me vastu võtame. Jumala teenimine tähendab meie jumakartlikku elu. Ülemeelne inimene aga tahab korraks Jumalat teenida, ja siis jälle Jumalast eemal olla. Ta tahab teda teenida oma tahtmise järele. Ta ei soovigi temalt midagi saada. See inimene ei teeni ka Jumalat, kuigi täidab vaimuliku talituse. Jumal ei vaja kommet.

Jumalateenistuse keskus on seal, kus Jumal võib teenida, inimeste jaoks midagi teha. Ta võib teenida seda, kes sõna kuulevad ja seda vastu võtavad.

Milles seisis jumalateenistuse keskus Iisraelis? Jumal oli käskinud Moosel ehitada koguduse telk ehk jumalateenistuse keskus. „Ja nemad peavad mulle püha maja tegema, ja mina tahan nende seas elada.“ 2. Moos. 25, 8. Milleks pidi seal korraldatama jumalateenistusi. Ohver oli ettetähendus Kristuse ohvrile, ja preester oli vari Kristusele kui jumalikule va-

hemehele, kes teeb lepituse inimeste eest. Niisiis jumalateenistuse keskuse moodustas neli asja: pühamaja, preester, ohver ja teenistus.

Kas võis Iisrael olla Jumala rahvas, aga mitte tunnustada jumalateenistuse keskust? Kas võib üksik inimene olla Jumala rahva liige ja mitte tunnustada jumalateenistuse keskust? Ei! Jumalateenistuse keskuse tunnustamisega näitas igäüks, kas ta kuulus elavale Jumalale. Kõik pidid kuuluma pühapaiga juure, ja tunnustama, et seal on Jumala eluase, seal on vahemees ja on ohver pattude eest. Ilma selle tunnustamata ei võinud keegi olla Jumala rahva liige.

Nüüd küsimus: Kui Kristus oli maa peal, kas ta tunnustas seda keskust? Jaa, ta tunnustas. Ta käskis pidalitõbisel, keda ta oli tervestanud, minna preestri juure ja temale ennast näidata ning tuua ohver, et preester peaks teenistuse puhtakssaamiseks. Seega Jeesus tunnustas ja võttis omaks jumalateenistuse keskuse.

Samaaria naine küsib, kus peab Jumalat kummardama. Samaaria ja juuda rahva vahel oli vastuolu. Samaarialased mõtlesid Jumalat kummardada Karitsimi mäel. Kristus ütles: „Tund tuleb, et te ei pea sellesinase mäe peal ega Jeruusalemmas Isa kummardama. Teie kummardate, mis teie ei tea, aga meie kummardame, mis meie teame, sest õnnistus tuleb juuda rahva seast. Aga tund tuleb ja on ju nüüd, et tõsised kummardajad peavad Isa kummardama vaimus ja tões.“ Joh. 4, 21—23. Keda mõtlesid samaarialased kummardada? Jumalat! Aga nad ei saanud Jumalat teenida, kuna nad ei teeninud õige pühapaiga juures. Keda teenivad vastupanijad ja isemeelsed? Saatanat! Samaarialased talitasid valesti. Kes ei kuulunud õige keskuse juure, olid üleastujad. See oli valus kuulata samaarialasele. Nad ei olnudki teeninud Jumalat! Kõik arvamine oli olnud ilmaegne. Jumal ei ole jaotada. Temal on ainult üks altar, üks ülempreester, üks teenistus. See pühapaik oli Jeruusalemmas. Teist ei saanud olla.

Kristus ütles, et aeg tuleb ja on juba käes, kus maise templi tähendus lõpeb. Ja see aeg tuli tema surma puhul. Ta ütles, et siis ei tulda enam nähtava keskuse juure, vaid siis kummardatakse vaimus, ühe nähtamatu keskuse juures. Aga ikkagi on tähtis, et kuuluda õige jumalateenistuse keskuse juure.

„Minge kõike maailma ja kuulutage armuõpetust kõigele loodule,“ niisuguse käsu andis Kristus uuseaduse ajaks. Nüüd pidi mindama kõikide rahvaste juure ja kuulutatama evangeeliumi. Paganlikel rahvastel olid omad teenistuspaigad; muidugi valed. Nende juure saadab Kristus oma jüngrid evangeeliumi kuulutama

ja õige pühapaiga juure juhatama. Nii juudid kui ka paganad ei tahtnud sellest aru saada. Nad küsisid: Kus on teie pühapaik, kes on teie preester?

Millise pühapaiga juure pidid jüngrid juhatama? Nemad teadsid, et pühapaik ei ole enam maa peal, vaid taevas. Nad rääkisid maisest pühapaigast, et see ei olnud täielik, vaid oli ajutine.

Apostel Paulus räägib, et maise pühapaiga teenistus oli ettetäendus, seatud parandamisajaks. (Eebr. 9, 9. 10.) „Nõnda ei ole Kristus ennast ise austanud ülempreestriks saada, vaid see, kes temale on rääkinud: Sina oled minu Poeg, täna olen ma Sind sünnitanud. Nõnda kui tema ka teises paigas ütleb: Sina oled preester igavesti Melkiseedeki viisi järele.“ Eebr. 5, 5. 6. „Meil on niisugune ülempreester, kes istub paremal käel suure aujärje peal taevas.“ Eebr. 8, 1.

Nii selgitasid apostlid, et meil on ka pühapaik, mida aga ei ole teinud inimesed, ja selle juure peame kuuluma. „Seepärast, vennad, et meil nüüd julgus on sinna püha paiga sisse minna Jeesuse vere läbi, ... siis läki sinna juure tõsise südamega, kindlas usujulguses, ... ja kui oleme puhastatud südame poolest kurjast südametunnistusest.“ Eebr. 10, 19, 22.

Ikkagi on meie jumalateenistus see, et me tema armu vastu võtame. „Seepärast võib tema ka alati ja täiesti õndsaks teha neid, kes tema läbi Jumala juure tulevad, ja elab ikka selleks, et ta palub nende eest.“ Eebr. 7. 25.

Nii peame Jumala salaasju mõistma ja uurima, et meie kohta ei langetataks otsust, et me ei tea, keda teenime. Ei ole mitte ükskõik, kuidas teenida, vaid peame õieti pühapaiga juures teenima. Me ei või tema juure tulla, kui ei usu, et meil on pühapaik taevas.

Paljud kristlased ei tunne Jumala lunastusplaani ja tõde pühapaigast. Nad tahavad, et oleks ikka üks paik siin maa peal, kus pidada teenistus Jumalale. Nad usuvad, et see teenistus teeb juba õndsaks. Jälle seotakse usu elu peajasjalikult pühakoja teenistusega.

Need, kes teenivad taevase pühapaiga juures, need ka tunnevad lunastusplaani, mis Jumal on vastava aja jaoks ette kuulutanud. Need ei ole ka seotud mingi pühakoja teenistusega, vaid Jumala tahtmisega. Taevase pühapaiga juures teenimine on vaimus ja tões teenimine, on tõe usukmine ja läbielamine, on ühedus Jumalaga palves ja tundmises.

Jumal ilmutab oma tahtmise ja tõe oma pühapaiga kaudu.

T. Babienko järele.

Aiasaaduste kasulikkusest

Sügise saabudes pakub loodus meile jälle rikkalikke andeid, mille hulka kahtlemata kuuluvad ka mitmesugused aiasaadused. Kahju ainult, et paljud ei oska veel küllaldaselt hinnata nende suurt väärtust ja osatähtsust meie tootluses ja veel rohkem tervishoius. See ilmneb kujukalt selles, et meil aiasaaduste tarvitamine on veel võrdlemisi minimaalne; tootluses valitseb suur ülekaal aiasaaduste kahjuks, milline asjaolu ei ole aga sugugi kasulik tervisle, nagu selgub järgnevas.

Tänapäeva tootlusõpetus ei pane rõhku mitte üksi sellele, et toit oleks mitmekesine ja maitsev ning sisaldab kõiki vajalikke toiduaineid tarvilisel määral, vaid peale selle juhitakse tähelepanu veel aluste ja hapete õigele vahekorrale ja nõudele, et peale kõige muu peab toit sisaldama veel mitmesuguseid toitesoolasid ja vitamiine, millede puudumine võib tekitada raskeid terviserikkeid.

Neid nõudeid suudavad täiel määral rahuldada vaid aiasaadused, eriti puuvili, milles alused on hapetest suures ülekaalus, ja mis sisaldab rohkesti mitmesuguseid mineraale, toitesoolasid, vitamiine ja muid kasulikke lisandeid (pektiinid j. t.). Dr. R. Bergi uurimuste järele on puuviljas keskmiselt aluseid 6,5%, happeid 2,5%, seega alused ülekaalus 4%-ga. Võrdluseks olgu siin toodud liha, milles on aluseid 22,2%, happeid 45,1%, seega happed ülekaalus 22,9%-ga.

Siinkohal olgu tähendatud, et puuviljas leiduv hape ei ole üldse kahjuliku, vaid hoopis kasuliku toimega, eriti seedeelundite mitmesuguste haiguste puhul.

Prof. dr. Scheunert'i uurimuste järele sisaldab puuvili kolme liiki vitamiine, milledest igaühel on teatavasti oma kindel ülesanne ja toime organismi üldiseks heaoluks. Nii on kindlaks tehtud, et A-vitamiin suurendab organismi vastupanuvõimet ja väldib silmahaigusi; B-vitamiin edendab närvikava ja südame tegevust; C-vitamiin hoiab ära skorbuudi (näärmepõletik). Viimast vitamiini leidub palju õunakoortes, eriti rohkesti punasekoorelistes õuntes. Sellest praktiline õpetus: hoiduda õunte koorimisest.

Ühenduses vitamiinidega on siinkohal ehk huvitav märkida, et hiljuti ameerika teadlane dr. J. Manville on kindlaks teinud, et mõni õunasort sisaldab poole rohkem vitamiine kui apelsinid, mida peeti seni ja peetakse veel praegugi vitamiiniderikkamaks puuviljaks. Peale selle sisaldavad õunad veel rohkesti pektiinid, ainet, mis on väga kasuliku toimega seedeelundite haiguste puhul. Apelsini pektiinisisaldus on aga õige vähene.

Puuvilja ja marjade toiteväärtus seisab peamiselt nende kõrgeväärtuslikus suhkrus, millega kaasuvadki mitmesugused kasulikud mineraalained, toitesoolad ja vitamiinid, mis teatavasti täielikult puuduvad tavalises vabrikus valmistatud suhkrus. Suhkrunaeris sisaldab küll teataval määral neid elulisi aineid, kuid suhkruks ümber töötamisel lähevad nad kaduma. Selles seisnebki vahe hariliku ja puuviljasuhkru vahel ning on ühtlasi arusaadav, miks arstid sageli keelavad tarvitamast suhkrut ja sellest valmistatud maiustusi. Puuviljasuhkur oma kasulike lisandustega seevastu on aga soovitatav ja isegi hädavajalik organismi heaoluks ja kasvamiseks.

Teatavasti leidub meie kondikava koosseisus kolm-neljandikku mineraalaineid, peale selle on need möödapääsematult vajalikud mitmeks muuks otstarbeks. Veri ei ole ju mõeldav ilma rauasisalduseta, ja närvikava ega üldse kogu elu ilma fosforita.

Uurimused on näidanud, et neid olulisi aineid leidub kõige rohkem just aiasaaduses, mis on selles suhtes täiesti asendamatud.

Aiasaadused ei oma mitte üksi kõrget toiteväärtust, vaid on peale selle veel raviva toimega, nagu juba eelpool nägime. Järgnevalt veel mõni huvitav tõsiasi selle kohta.

Mitmesuguste raskete haiguste (skorbuut, beri-beri, rahiit j. t.) ja häirete puhul organismis on osutunud mõjuvaks artimiks aedvili, eriti roheline köögivili (spinat, salat, porgand j. t.). Neid tarvitades kaovad nimetatud haigused nagu iseenesest.

Ka suhkruhaiguse puhul on heaks ravivahendiks puuviljasuhkur; samuti tugevdab ja korrastab ta nõrka seedimist, olles muuseas ka palju kergemini seeditav kui teised suhkruliigid. Peale selle on toitesoolad puuviljas eriti soodsas ja kehale vastuvõetavas vahekorras, ületades selles suhtes isegi sellise eeskujuliku toiduaine nagu seda on piim. Teatavasti leidub piimas liiga vähe rauda ja fosforit, mistõttu piim ei suuda enam rahuldada imiku-east väljakasvanud lapse toiduainete tarvet. Siin tuleb nüüd juurvili appi, olles esimeseks ja ideaalsemaks lisanduseks piimale.

Eelöeldust selgub, kui võrd kõrgelt tuleks hinnata seda looduse kingitust — puuvilja, ja mitte üksi hinnata, vaid ka rohkesti tarvitada. Arvesse võttes puuvilja suurt toite- ja tervislikku väärtust, on täiesti õigustatud ütlus, et üks õun päevas hoiab arsti majast eemale.

Et meil talvel värske puuvili oma kalli hinna tõttu laiematele hulkadele ei ole nii kergesti kät-

Tallinna turul

tesaadav, siis tuleks sügisel aegsasti mõtelda puuvilja konservimisele keedistena, mahladena jne. Siis võime loota, et ka talvel ei tarvitse arstil meid vaatama tulla.

Lõpuks veel mõni sõna ka köögivilja suurest osatähtsusest meie tootluses. Teatavasti sisaldab köögivilja peale mitme kasuliku toitainet rohkesti aluseid, mis edendavad seedimist ja neutraliseerivad teiste söögiainetega (eriti lihatoitudega) kehha sattunud või seal tekkinud kahjulikke happeid. Ka toitesoolade ja vitamiinide sisaldavuse suhtes ei jää köögivilja palju maha puuviljast. Mõnes köögiviljas leidub neid olulisi aineid isegi rohkem kui puuviljas. Üks selline köögivilja on tomat. Puuviljas on leitud vaid kolme liiki vitamiine; tomatis lisandub nendele veel neljas n.-n. D-vitamiin, mis on antirahhiitilise toimega (võidab rahhiiti, n.-n. inglishaigust). Peale selle sisaldavad paljud köögiviljad veel rauda (porgandid) ja fosforit (kaunvili).

Keegi tervishoiuõpetaja, kõneledes aedvilja ja eriti toore juurvilja kasulikkusest, on ütelnud, et kes tahab head teha oma kõhule, söögu toorest porgandit.

Kuna paljud köögiviljad on vaid hooaja saadused, siis tekib ka siin konservimise vajadus. Konservimisvõtted on siin aga üsna lihtsad ja paljudele juba tuntud.

Kõike eelöeldut kokku võttes tuleb aedvilja kui asendamatu toiduainet ja tervisevahendit igakülgelt soovitada.

V. Ilves.

Üldisi tervisereegleid

Kas te sööte tervishoidlikult? Kas te ei soola toitu liig palju? Mõelge sellele, et täiskasvanu tarvitab normaalselt ainult 2—3 gr. soola päevas. Mis üle selle, see ei ole enam kehale kasuks. See tekitab ülemäära soolhappe, mille läbi koormatakse liialt neerude tegevust. Kui neerud ei suuda seda kanda, siis jäävad mürgid neerudesse ja sealt edasi satuvad verre.

Kuna te ruttate söömisega, siis neelate toidu poolnärivitult alla, nii et seedimiseks väga tähtis sülg seguneb ainult väikese osa toiduga ning teie magu ja sooled hakkavad streikima. Ja supi ja tee neelate väga palavalt. Peaksite arvesse võtma, et tulised vedelikud on kahjulikud maonäärmetele. See on ju mõistmatus, et rüüpatate teed, mis katsudes peaaegu põletab sõrmed.

Oma hammaste jaoks on teil aega nähtavasti alles siis, kui hakkab tõsine hambavalu. Tervisehoidja talitab teisiti. Ta puhastab hambad iga söömise järel, seega kõrvaldab hambavahedelt söögijäänused, mis oleksid tekitanud mädanemise.

Söömisel ja joomisel mõtelge ka oma ligimesele. Kui te külalisele pühite klaasi, siis ärge niisutage seda oma hingeõhuga.

Pestud käed ja puhastatud sõrmeküüned on iseendast mõista tervishoiu põhialuseks. Kui sõrmed suus märjaks tehakse, et raamatu lehti lehitseda või paberraha lugeda, siis on see paha harjumus! Pisikuid võib siin kanda suust suhu ja tekitada haigusi. Mul on väga piinlik, kui te hoiate kätt suu ees ja mõne sekundi pärast ulatate mulle käe teretuseks või hüvastijätuks. Ja kui olete aevastamas, siis ärge liginege liig lähedale oma kaaslasele. Kõne levitab hingeõhku, seepärast ei peaks räägitama teisele liig lähedal. Ka terve inimese hingeõhk või süljepiisad võivad sisaldada haiguseid, mis ainult ootavad parajat nakkusvõimalust. Need inimesed on oma ümbrusele haigusekandjad ja võivad teisi nakatada ilma ise haigestumata.

Ja kuidas on lugu teie lastega? Kas te hoiate siin tervist? Kui sülelapsele antakse lapse enese poolt mahavisatud pall või nukk tagasi, siis ta pistab selle heameelega suhu; seega võib kergesti edasi kanda haigusepisikuid. „Maalimiseks“ ärge andke lastele kunagi keemilist pliitsit! Sest see sisaldab mürgist metüülvioletti. Üldse nõuab tervishoid lastelises perekonnas ettevaatust ja järelemõtlemist! Nii siis nõelad ja klaasikillud ei kuulu paberikorvi. Ärge pange hooletult varna terariistu, mis võivad lapsele pähe kukkuda. Ärge asetage keeva vee potti või palava toidu pada lapsele ligipääsvasse kohta. Pange luku taha arstimid. Lapse käed haaravad kõike, ja tagajärjed võivad olla kurvad.

Inimese au

Kirjanik Stilling ütles kord: „Mina olen kõrgest soost, sest minu esivanemad olid jumalaktlikud inimesed.“ Tema esivanemad on olnud vaesed talupidajad ja käsitöölised. See ütlus paneb mõndagi imestama; aga Stillingil on õigus! Need olid auväärased inimesed, sest nad kõndisid Jumalaga. Nii kirjutas ka kuulus Livingstone oma vanemate hauakivile: „Nad olid vaesed ja vagad.“ Ta ei häbenenud mitte maailmale kuulutada, et temal on olnud vaesed vanemad.

Ja mõtelgu keegi selle üle mis tahes, Piibel on ikkagi samas arvamises. Kas oled lugenud, mis prohvet Jeremia raamatu 5. peatükis öeldakse: „Tark ärgu kiidelgu oma tarkusest, ega tugev oma jõust, ärgu kiidelgu rikas oma rikkusest, vaid kes kiidelda tahab, see kiidelgu sellest, et ta mind tunneb ja teab, et mina olen Issand, kes teeb halastust ja õigust maa peal, sest see on mu meelepärast, ütleb Issand.“ See oleks siis tõsine au Issanda seletuse järele. Sellele otusele poleks ükski inimene jõudnud, sest me oleme väga ilmaliku meelega. See on tõesti suur au. Inimkonna elu muutuks paremaks, kui igaüks peaks seda oma kõige kõrgemaks auks. Seda au ei kisu maha keegi, kes on vaimult terve. Auväärne on ka kõige alam sulane, kes täidab rõõmu ja truudusega oma kohust, niihästi kui ta võib, ja sealjuures ei mõtle kiitusele ega palgale.

Aga kus on inimesed, kes niimoodi mõtlevad? Need on just nende seast, kellele on kõige kõrgemaks auks see, et neid on kutsutud Jumala lasteks. Vastutustunne on igal juhul väga kiiduväärt. Kuid see pole mitte teist liiki au Jumala laste au kõrval. Ei, ta on viimase vili. Jumalaga läbikäimine, tema tahtmise ja soovi alatine tähelepanemine sünnitab kohusetruuduse, ustavuse ja armastuse ka maisetes asjades; seda aga ei jõua anda mingi teadus ega haridus, ka mitte parim tahtmine. Kiitlemine, käigu see rikkuse või vägevuse, iluduse või tarkuse kohta, sünnitab vaenu, tüli ja kadedust. Ja rahvaste kiitlemisest tulevad koguni verised hävitavad sõjad.

Inimese kõrgem au on selles, kui ta tunneb Jumalat. Me ei tunne kedagi, kellega ei ole ligemas läbikäimises. Tõesti inimese väärtus on selles, et ta tohib kõigi Isaga, kõige elu loojaaga astuda elavasse ühendusse.

Mis seda ühendust takistab on patt. Aga Jee-

sus on tulnud meilt seda vaheseina ära võtma. Taevas on lahti kõigile, kes pattu südamest vihkavad; tee Jumala armutrooni juure on vaba kõigile, kes puudust tunnevad ja valgust otsivad. Kõige alam inimene, kõige vaesemas seisukorras, võib, kui ta on Jeesust õieti mõistnud, ütelda Kõigevägevamale: „Meie Isa!“ Ja kuigi ta on maailma poolt autuks tunnistatud ja põlatud, see kõik ei tee temale midagi, — ta on Jumala laps, taevas on temale lahti.

„Vaadake, missuguse armastuse Isa meile on annud, et meid peab Jumala lasteks hüütama,“ ütleb apostel Johannes. — Jah, tõesti, kes seda ütleb, see teab, mis on au. „Mina tunnen omakseid, ja omaksed tunnevad mind,“ ütles Õnnistegija ausa uhkusega, kui ta ise rändas häbiposti poole ja saatis omakseid välja maailma. Seal pandi just nende kõige paremad omadused naeruks. Nad ise aga teadsid, mis see tähendab, olla Jeesusest tuntud ja tunda teda oma õnnistegijana ja kuningana. Jah, ka ristiinimestel on oma au ja uhkus. Jumala lasteks olla Jeesuse Kristuse läbi on nende au. Seevastu on neil kõik maailma au tühine. Ja seda au ei või neilt röövida surm ega haud, kurat ega maailm.

Evangeeliumi suurim arm on see, et ta teeb kõige kõrgema au ja austuse kättesaamise igale inimesele võimalikuks. Selles peitub peale muu ka evangeeliumi ühiseluline tähendus. Ta murab rikaste uhkuse ja tarkade kiitlemise, kui need on Jeesuse jüngrid; sest kes võib veel tühja asjaga uhkustada, kui ta on igavese pärija. Uhtlasi kaotab evangeelium nende kadeduse, viha ja himustamise, kes siin elus käivad madalat teed, sest nad teavad, et see tee viib neid õnnistusele.

Seepärast, ärge olge ahned tühja au peale, vaid jätkem rahulikult Jumala hooleks, kui palju või vähe maiset au ta meile annab. Sinu au, oh ristiinimene, olgu, et sa võid olla Jeesuse järelkäija ja kaaspärija.

Kus asi on tõesti nii, seal otsitakse ka au niisugusest asjast, mida maailm sugugi ei tunne ega võigi tunda. Seega arvan, et meil on au Jeesust aidata tema lunastamisetöös, olla tema kaastöölised. Ristiinimesel on ka oma au, ja ta peab sellest kinni.

Funcke

„Meie Aeg“ ilmub kord kuus. Toimetus ja talitus Tallinnas, Merepuiestee 14-a. Tel. 509-41.

Vastutav toimetaja: M. Bärengrub. Abitoimetaja: H. Pilt. S. P. A. Eesti Liidu väljaanne.

Hind: aastaks 2 krooni, poolaastaks 1 kroon 10 senti, üksiknumber 20 senti. Tellimine kõigist postiasutustest